

KIRJASTO
BIBLIOTEK
LIBRARY

Virva Nousiainen-Hiiri:

Kohti yhden luukun e-kirjastoa

kirjastot.fi/ekirjastohanke

e-kirjastohanke | e-biblioteksprojektet | e-library project

Kirjastolla on merkittävä
rooli demokratian
ylläpitäjänä ja vahvistajana,
sillä kirjasto tarjoaa avoimet
ovet tietoon ja sivistykseen.

KIRJASTO
BIBLIOTEK
LIBRARY

e-kirjastohanke

e-biblioteksprojektet

e-library project

Virva Nousiainen-Hiiri

Miksi yhteinen e-kirjasto tarvitaan?

- Yhteinen e-kirjasto edistää digisisältöjen yhdenvertaista saatavuutta ja takaa väestön tasavertaisen pääsyn tietoon.
- E-kirjastopalvelujen on oltava helppokäyttöisiä ja käyttäjälähtöisiä
 - Tällä hetkellä usean erilaisen alustan opettelu on kirjastojen asiakaspalvelussa työlästä ja aineistojen käyttö on asiakkaille sekavaa
- Kirjaston tulee vastata aikaansa > kirjastokäyttäjien käyttötottumukset muuttuvat
- Sivistykselliset perusoikeudet ja kirjastolaki
 - Alueellinen tasa-arvo
 - Monipuoliset aineistot
 - Lukutaitojen tukeminen
- Tavoitteena päällekkäisen työmäärän vähentäminen kirjastoissa ja tilastotiedon saatavuuden parantaminen
- Lainattavien e-aineistojen saatavuuden ja sisältökentän yhteistyön parantaminen

KIRJASTO
BIBLIOTEK
LIBRARY

e-kirjastohanke

e-biblioteksprojektet

e-library project

Virva Nousiainen-Hiiri

Nykytilanne kirjastoissa (v. 2021)

- E-kirja- ja äänikirjalainoja on 3 % kirjastojen kaikista lainoista (1,5 M käyttökertaa)
- E-kirjoja ja äänikirjoja on 8 % kirjastojen kaikista hankinnoista (139 000 lisenssiä)
- E-kirjoihin ja äänikirjoihin kuluu 13 % kirjastojen aineistohankintarahosta (3,6 M e)
- Kirjastojen ostot olivat yhteensä 5 % kokonaismarkkinasta

Vrt. Tanska: 7,6 M käyttökertaa, 715 000 asiakasta , 13 M aineistoihin

KIRJASTO
BIBLIOTEK
LIBRARY

e-kirjastohanke

e-biblioteksprojektet

e-library project

Virva Nousiainen-Hiiri

E-kirjastohanke edistää yhteistä e-kirjastoa

- **Tuodaan nykyisin hajanaiset e-kirjastoaineistot yhteen ja yhdelle alustalle**
 - Lukutaitojen tukeminen: eri kohderyhmien muuttuvat käyttötottumukset
 - Alueellinen tasa-arvo: aineistojen yhdenvertainen saatavuus eri puolilla Suomea
 - Monipuoliset e-aineistot: e-kirjoja, äänikirjoja ja lehtiä – yhteistyössä sisältöalan kanssa ja taloudellista tasapainoa kunnioittaen
- **Hankevaihe 2022–2023**
 - Rahoitus: OKM, koordinointi: Helsingin kaupunginkirjasto
 - Monialainen asiantuntijaryhmä, laaja sidosryhmäyhteistyö
- **E-kirjasto 2024 alkaen**
 - Luodaan e-kirjastolle organisaatio: vastaa sopimuksista ja teknologiasta
 - Kunnat päättävät liittymisestään ja rahoittavat palvelun: työnjako suunnitellaan yhdessä kirjastojen kanssa
 - Lähikirjastot vastaavat asiakaspalvelusta ja valitsevat sisällöt

KIRJASTO
BIBLIOTEK
LIBRARY

e-kirjastohanke

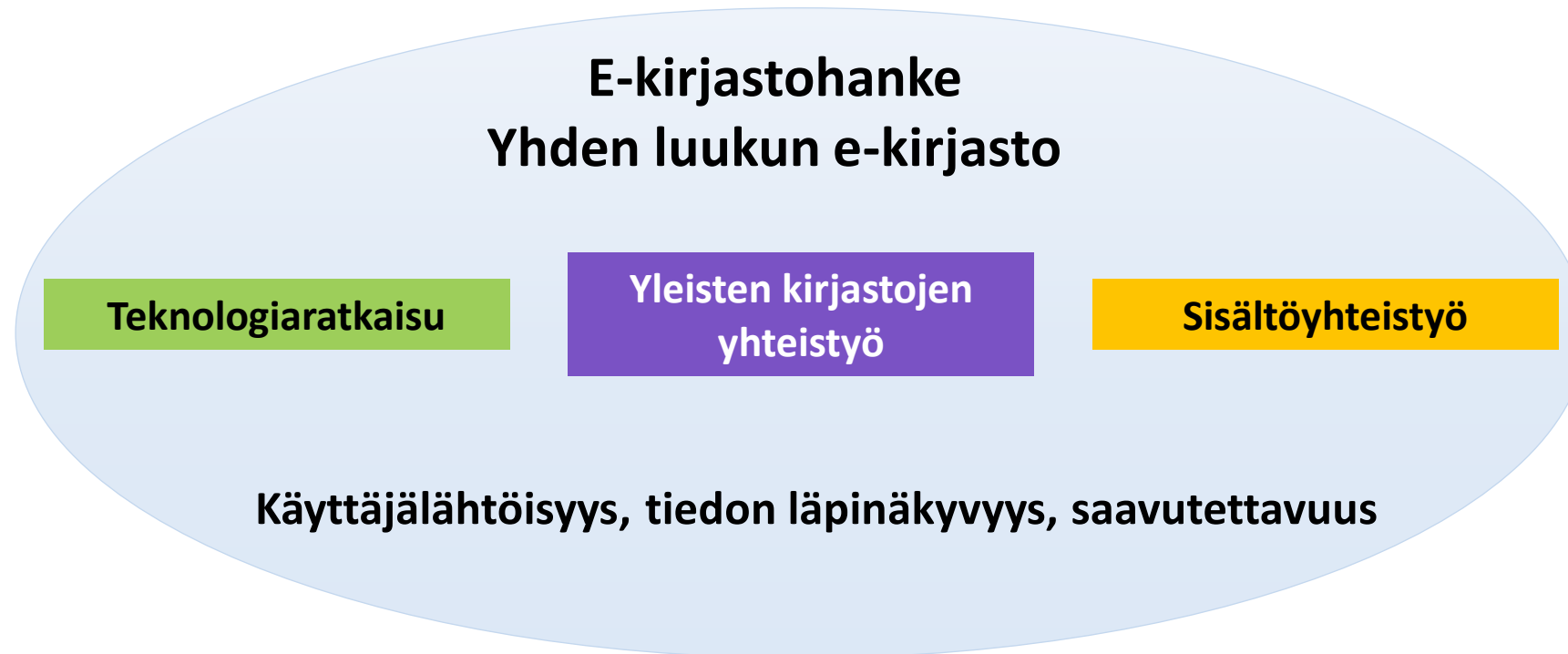
e-biblioteksprojektet

e-library project

Virva Nousiainen-Hiiri

E-kirjastohankkeen osa-alueet

- Kolme keskeistä osa-aluetta, jokaisella oma asiantuntijansa: teknologiaratkaisu, yleisten kirjastojen yhteistyö, sisältöyhteistyö.

KIRJASTO
BIBLIOTEK
LIBRARY

e-kirjastohanke
e-biblioteksprojektet
e-library project

Virva Nousiainen-Hiiri

E-kirjastohankkeen asiantuntijaryhmä

- Projektipäällikkö: **Suvi Sivulainen**
- Kirjastojen verkostoyhteistyö: **Seija Laitinen-Kuisma**
- Kustannusalan verkostoyhteistyö: **Anna Tuomikoski**
- Teknologia: **Joona Kutilainen-Pennanen**
- Viestintä: **Marjo Haatainen**

- Projektin omistaja: **Virva Nousiainen-Hiiri**

Yhteystiedot: www.kirjastot.fi/ekirjastohanke/yhteystiedot

KIRJASTO
BIBLIOTEK
LIBRARY

e-kirjastohanke

e-biblioteksprojektet

e-library project

Virva Nousiainen-Hiiri

E-kirjastohankkeen taustalla oli selvitysvaihe

- Selvitystyön kohteina olivat muun muassa organisoituminen ja palvelumalli, tavoitearkkitehtuuri, tarpeeseen soveltuvat alustat, palvelukonseptissa tarvittavat tekijänoikeudet ja yhteistyömahdollisuudet.
- Selvitystyötä tehtiin kesäkuusta 2020 elokuulle 2021.
- Nykyhankkeen lähtötilaa ja tarpeita avaava selvityshankkeen yhteenveto sekä eri osa-alueiden konsulttityöt ovat löydettävissä verkosta www.kirjastot.fi/digimediahanke/tulokset

KIRJASTO
BIBLIOTEK
LIBRARY

e-kirjastohanke
e-biblioteksprojektet
e-library project

Virva Nousiainen-Hiiri

Hankkeen aikana

- Kilpailutetaan, testataan ja kehitetään teknologiaratkaisu selvitystyön ehdotusten mukaisesti
- Avataan uusi teknologiaratkaisu
- Luodaan sopimus kirjastojen ja yhteisen e-kirjaston välisestä työnjaosta
- Luodaan yhteistyömallit eri aineistojen oikeudenomistajien kanssa
- Suunnitellaan e-kirjaston sisältöjen hankintatavat (e-kirjat, äänikirjat, näköislehdet)
- Etsitään ja tarvittaessa perustetaan yhteistä e-kirjastoa ylläpitävä taho, jolla on juridinen oikeus toteuttaa e-kirjaston tarvitsemia tehtäviä

KIRJASTO
BIBLIOTEK
LIBRARY

e-kirjastohanke

e-biblioteksprojektet

e-library project

Virva Nousiainen-Hiiri

E-aineistojen saatavuus kirjastoissa on heikentynyt

- E-aineistojen saatavuus kirjastoissa on heikentynyt selvästi viimeisten parin vuoden aikana. Tämä koskee erityisesti äänikirjoja ja erityisesti isoja kustantamoita.
- Isot kustantajat pelkäävät, että kirjasto ostaa jatkossa merkittävästi vähemmän painettuja kirjoja ja että e- ja äänikirjojen saatavuus kirjastosta pienentää niiden kysyntää kaupallisella markkinalla.
- Kirjasto ostaa e-aineistoja kuitenkin painetun rinnalle, ei tilalle.
- Kirjasto ei haasta kaupallisia toimijoita
 - Kirjasto ei ole lukuaikapalvelu, jossa kaikki on saatavilla rajattomasti
 - Kyse on sekä julkisten varojen käytöstä että kaupallisen kentän tarpeiden huomioinnista
 - Asiakkaat ymmärtävät, että kirjastoissa aineistoa voi joutua jonottamaan. Kirjastoilla ja lukuaikapalveluilla on osin eri asiakkaat.
- Kaikki kirjallisuuden kuluttaminen hyödyttää koko toimialaa

KIRJASTO
BIBLIOTEK
LIBRARY

e-kirjastohanke

e-biblioteksprojektet

e-library project

Virva Nousiainen-Hiiri

Lisätietoja e-kirjastohankkeesta:
Projektipäällikkö Suvi Sivulainen
suvi.sivulainen@hel.fi, 040 191 8531
kirjastot.fi/ekirjastohanke

**KIRJASTO
BIBLIOTEK
LIBRARY**

e-kirjastohanke
e-biblioteksprojektet
e-library project

Virva Nousiainen-Hiiri